

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Václava Novotného v právní věci žalobkyně: **P. M.**, zast. advokátkou JUDr. Jitkou Šmídovou, se sídlem AK Koněvova 2442/150, Praha 3, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2004, č. j. 7 Az 83/2003 – 34,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Soudem ustanovené advokátce JUDr. Jitce Šmídové **se p ř i z n á v á** odměna a náhrada nákladů hotových výdajů ve výši 2150 Kč, která bude uhrazena do 30 dnů od právní moci rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 1. 2002, č. j. OAM- 4628/VL-14-P16-2001, bylo podle ust. § 25 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů zastaveno řízení o udělení azylu. O podaném oprávněm prostředku ze dne 15. 3. 2002 Vrchní soud v Praze do 31. 12. 2002 nerozhodl, proto o něm rozhodoval na základě § 32 odst. 4 a čl. II bod I zákona o azylu Městský soud v Praze. V podané žalobě stěžovatelka požádala o ustanovení právního zástupce. Městský soud v Praze vyzval stěžovatelku k doložení osobních a majetkových poměrů. Usnesením ze dne 29. 6. 2004, č. j. 7 Az 83/2003 – 34, návrh stěžovatelky zamítl.

Proti tomuto usnesení podala stěžovatelka kasační stížnost, ve které především namítá, že špatně ovládá český jazyk. Podle ust. § 36 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.) účastníci řízení mají rovné postavení. Soud je povinen poskytnout jim stejné

možnosti k uplatnění jejich práv a poskytnout jim poučení o jejich právech a povinnostech v rozsahu nezbytném pro to, aby v řízení neutrpěli újmu. K zajištění rovného postavení účastníků řízení a stejných možností uplatnění práv směřuje zákonem připuštěná možnost na návrh ustanovit navrhovateli zástupce, jde-li o účastníka nemajetného u něhož jsou dány předpoklady osvobození od soudních poplatků. Z potvrzení o majetkových poměrech ze dne 5. 5. 2003 soud zjistil, že stěžovatelka nemá žádné příjmy ani majetek. Stěžovatelka je cizinkou a nemá dobrou znalost českého jazyka. Při sepisování vlastní žaloby proti rozhodnutí správního orgánu vycházela z toho co jí bylo známo o dané věci a také z toho co jí poradili známí. To, že podaná žaloba je schopná věcného projednání v soudním řízení ještě nezaručuje řádnou ochranu práv stěžovatelky v zahájeném řízení. Ustanovení o povinném zastoupení má zajistit rovnost účastníků řízení tak, aby nebyla stěžovatelka proti správnímu orgánu znevýhodněna v důsledku neznalosti, zejména procesních předpisů. Městský soud tak nesprávně posoudil právní otázku o návrhu žádosti na ustanovení právního zástupce, porušil ust. § 35 odst. 7 s. ř. s, jakož i ust. § 36 odst. 1 s. ř. s. a čl. 37 odst. 2 Listiny. Stěžovatelka požaduje, aby napadené usnesení Městského soudu v Praze bylo zrušeno.

Nejvyšší správní soud považuje za vhodné předeslat, že není jeho úkolem posuzovat otázku, zda mělo či nemělo být žalovaným řízení o udělení azylu zastaveno nebo měl být azyl stěžovatelce přiznán, nýbrž má posoudit, zda řízení před soudem ve věci ustanovení zástupce trpělo vadami spadajícími pod vymezení v § 103 odst. 1 s. ř. s. tvrzenými v kasační stížnosti.

Není sporu o tom, že řízení ve správním soudnictví je plně ovládáno zásadou dispoziční a je na žalobci, zda proti rozhodnutí správního orgánu jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, podá žalobu u soudu či nikoliv. Je pouze na žalobci, aby v případě, kdy se bude domáhat ochrany svých práv žalobou u soudu, v této žalobě jasně vymezil, které výroky správního rozhodnutí napadá a v žalobních bodech pak specifikoval, z jakých skutkových a právních důvodů považuje napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné (§ 71 s. ř. s.). V důsledku přísně dispoziční zásady v řízení o žalobách proti rozhodnutím správního orgánu musí žaloba obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce či žalobkyně napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. V souzené věci ze spisového materiálu vyplynulo, že žaloba náležitosti, které jsou vymezeny v ustanovení § 37 odst. 3 s. ř. s. a v § 71 odst. 1 s. ř. s., obsahovala, nebyl dán důvod k jejímu dalšímu doplnění nebo odstranění vad. Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že opravný prostředek, tak jak jej stěžovatelka podala byl a je projednatelný a soud může napadené rozhodnutí žalovaného přezkoumat.

Nejvyšší správní soud se neztotožňuje s výtkou stěžovatelky stran povinnosti soudu ustanovit jí zástupce. Takovou povinnost soud má v případě, vyjde-li v řízení najevo potřeba ustanovit zástupce, a to zejména tehdy, nemůže-li účastník účinně hájit svá práva v řízení, ať již proto, že neovládá jazyk v němž je jednáno, anebo z důvodů sociálních. Za situace, kdy stěžovatelka podala žalobu sepsanou v českém jazyce, přičemž žaloba obsahovala veškeré náležitosti a nebylo ji nutno doplňovat, nevyšla najevo potřeba ustanovení zástupce v této fázi řízení, tedy z důvodu, že by žaloba mohla být odmítnuta a stěžovatelce by tak byl odepřen přístup k soudu.

Skutečnost, že účastníkem řízení je cizí státní příslušník, sama bez dalšího nemůže být důvodem pro to, aby soud byl povinen přistoupit k ustanovení zástupce. Nebyl-li stěžovatelce ustanoven zástupce ve fázi řízení, kdy soud pouze posuzoval náležitosti žaloby a její způsobilost k dalšímu projednání, nebyla znemožněna její faktická účast v tomto řízení. Tato

skutečnost však nevylučuje, aby mohl být stěžovatelce ustanoven zástupce případně v dalším řízení, bude-li požadovat ústní jednání a poskytne soudu dostačující indicie proto, aby tento postupoval způsobem, který by jí umožnil účinnou ochranu svých práv při respektování ust. § 36 odst. 1 s. ř. s. a čl. 37 odst. 2 Listiny.

Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou námitku stěžovatelky spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem, a proto kasační stížnost jako nedůvodnou postupem podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s.) a žalovanému, který byl v řízení úspěšný, náklady řízení nevznikly, resp. je neúčtoval. Proto soud rozhodl, že žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Soudem ustanovené advokátce pro řízení o kasační stížnosti byla přiznána odměna včetně paušální náhrady dle ust. § 7, § 9 odst. 3 písm. f) vyhl. č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů (advokátní tarif), a to za dva úkony právní pomoci – převzetí věci a doplnění kasační stížnosti po 1000 Kč a paušální náhrady po 75 Kč. Částka bude uhrazena z účtu NSS do rukou advokátky ve stanovené lhůtě.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 24. června 2005

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu